

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte: Timofti Vladimir,
judecători: Toma Nadejda și Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Boțan Anatolie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2018, în cauza penală privind-l pe

Boțan Anatolie XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX,
domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.10.2017 – 13.03.2018;

Instanța de apel: 20.04.2018 – 31.05.2018;

Instanța de recurs: 10.09.2018 – 07.11.2018;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 13 martie 2018, Boțan Anatolie, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare.

În temeiul prevederilor art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 2 (doi) ani.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt că, la 03 iulie 2017, aproximativ la ora 20:00, Boțan Anatolie, aflându-se la terasa „Garbuzov Victor” ÎI, situată în s. Bîc, str. Grădinarilor, com. Bubuieci, mun. Chișinău, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism și obrăznicie deosebită, fără careva motiv a spart o sticlă de bere și ținând ciobul de sticlă în mână, l-a amenințat pe cet. Catran Victor cu aplicarea violenței, iar ulterior l-a lovit cu ciobul de sticlă la cap, în rezultat cauzându-i ultimului suferințe fizice.

Acțiunile inculpatului Boțan Anatolie au fost încadrate în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, după semnele calificative - *huliganismul, adică încălcarea grosolană a ordinii publice, însoțită de aplicarea violenței asupra persoanelor cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.*

3. Avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Boțan Anatolie a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cererii de apel avocatul a argumentat că:

- în cadrul cercetării judecătorești nu au fost dovedite circumstanțele invocate prin rechizitoriu, iar instanța, încălcând prevederile art. 24 Cod de procedură penală, a împiedicat apărarea în stabilirea adevărului, limitându-și soluția în baza rechizitoriului adus, fără a da o evaluare faptelor și circumstanțelor stabilite în cadrul examinării cauzei;

- instanța nu a descris prin care circumstanțe factice în acțiunile lui Boțan Anatolie s-a stabilit existența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal;

- prima instanță nu a descris care fapte criminale imputate (cinismul, violența sau amenințarea cu aplicarea violenței, tulburarea) au fost dovedite în cadrul ședinței de judecată. Nu a descris modul săvârșirii, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii. Consideră că prima instanță a transcris declarațiile martorilor din rechizitoriu și a exclus total din procesul de analiză declarațiile real date de către martori în cadrul cercetării judecătorești, fapt ce a viciat soluția instanței;

- prima instanță nu a analizat probele și argumentele apărării expuse prin pledoariile judiciare, nu a expus motivele pe care se întemeiază respingerea declarațiilor date de către martorii acuzării în cadrul cercetării judecătorești și de ce a acceptat declarațiile date de către martori date sub supravegherea reprezentanților organului de urmărire penală;

- în cadrul cercetării judecătorești, instanța de fond a respins cererea apărării de a fi audiat martorul ce ar confirma existența unui conflict între Boțan Anatolie și presupusa parte vătămată;

- acuzarea nu a demonstrat prin ce s-a manifestat intenția inculpatului de a comite acțiuni huliganice. Acțiunile de huliganism trebuie să fie orientate spre public, spre reacția publicului, implicând jignirea demnității publice și încălcarea grosolană a ordinii publice. Trei martori care au asistat la presupusa infracțiune au declarat că acțiunile lui Boțan Anatolie au fost îndreptate exclusiv spre Catran Victor;

- partea vătămată și martorii au declarat că conflictul s-a iscat între Catran Victor și Boțan Anatolie, alte persoane nu au fost implicate prin acțiuni ale inculpatului, decât cu atragerea atenției. Partea vătămată nu a negat existența unui conflict, motivând că nu ține minte despre conflict și nu consideră că evenimentul s-a manifestat ca un conflict;

- desconsiderarea deplină a ordinii publice o demonstrează prin dorința făptuitorului de a profita de un pretext neînsemnat pentru răfuiala cu victima. Faptul dat demonstrează că martorul Stratulat Alexandra a fost influențată de opinia unui specialist în domeniu pentru a crea acest motiv neînsemnat pentru a îndrepta acțiunile inculpatului spre calificarea unui huliganism. Mai mult, inculpatul a declarat că între el și presupusa parte vătămată a existat un conflict până la data de 03 iulie 2017, fapt ce explica motivul conflictului iscat și nu confirmă învinuirea adusă;

- obligatoriu este modul public al infracțiunii: actele huliganice sunt săvârșite în prezența unor persoane sau rezultatul actelor huliganice, devine inevitabil cunoscut altor persoane. Însă la acest capitol, acuizarea urma să demonstreze nu numai prezența altor persoane în momentul conflictului care s-a iscat între Boțan Anatolie și Catran Victor, dar și intenția inculpatului de a produce acte huliganice și că acestea sunt îndreptate spre a atrage atenția altor persoane decât partea vătămată;

- declarațiile lui Boțan Anatolie nu au fost combătute, iar declarațiile părții vătămate și a martorilor nu sunt concludente, se combat după versiunile declarate instanței și nu pot fi luate în seamă la crearea unei concluzii;

- acuzatorul de stat nu a demonstrat prin ce s-a manifestat intenția inculpatului de a comite acțiuni huliganice, iar declarațiile martorilor și a părții vătămate indică la un conflict iscat între două persoane ca rezultatul unui conflict anterior, nu au fost demonstrate acțiunile inculpatului prin care ar fi posibil de a constata cu certitudine că a fost tulburată ambianța liniștită de conviețuire în societate (conflictul a durat doar nu mai mult de un minut), nu au fost enumerate acțiunile care au afectat sau cum a fost afectată inviolabilitatea persoanei și a integrității patrimoniului părții vătămate, nu s-a demonstrat cum a fost încălcată grosolan ordinea publică, actele de violență nu s-au dovedit (lipsa leziunilor corporale și contradicțiile în declarațiile martorilor), la fel, acuzatorul nu a demonstrat prin ce s-a manifestat amenințarea cu violența, inculpatul nu „a manifestat un cinism deosebit față de partea vătămată și alte persoane prezente”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2018 a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Cerga Ion în numele inculpatului, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a reținut că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și just a concluzionat că inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii de huliganism, or, împrejurările ce dovedesc în afara oricărui dubii culpabilitatea lui Boțan Anatolie au fost elucidate și constatate din totalitatea de probe acumulate la dosarul respectiv, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, instanța de apel a reținut că, declarațiile inculpatului Boțan Anatolie privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combate prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile martorilor. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii de escrocherie în proporții considerabile.

Instanța de apel a respins argumentul apărării precum că în urma conflictului, părții vătămate nu i-au fost cauzate careva vătămări, precum că nu este întrunită latura obiectivă a infracțiunii de huliganism, or, în sensul art. 287 Cod penal, prin „violență” se are în vedere violența soldată fie cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, fie cu leziuni corporale care nu presupun nici dereglarea de scurtă durată a sănătății, nici pierderea neînsemnată și stabilă a capacității de muncă.

A mai specificat instanța de apel că, declarațiile părții vătămate coroborează cu declarațiile martorului Stepanenco Oleg și care confirmă vinovăția inculpatului în comiterea acțiunii de huliganism.

Cu referire la declarațiile martorului Simidin Mihail, audierea căruia a fost solicitată de partea apărării, instanța de apel a reținut că depozițiile acestuia date în ședința instanței de apel nu infirmă vinovăția lui Boțan Anatolie.

Instanța de apel a respins ca nefondate argumentele avocatului precum că nu s-a dovedit că au fost tulburate regulile de conviețuire în societate, or, amploarea acțiunilor de încălcare grosolană a ordinii publice comise de Boțan Anatolie a produs nu doar indignarea izolată a părții vătămate și nu un comentariu negativ particular. În speță a avut loc o manifestare care provoacă indignarea sau revolta unei colectivități de persoane care asistau la fapta săvârșită sau au luat cunoștință despre aceasta. În acest context, s-a menționat declarațiile martorului Vlas Maria, care a indicat că „...a auzit ca cineva s-a bătut cu sticlele de bere..”, ale martorului Stepanenco Oleg, care i-a făcut observație inculpatului, deși era un simplu trecător și nu stătea împreună cu cei de la masă.

Totodată, instanța de apel a statuat că, instanța de fond la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Boțan Anatolie a ținut cont de prevederile art. art. 6, 7, 16, 61, 72, 75, 76, 77, 78, 90 Cod penal, a ținut cont de principiul legalității, egalității, umanismului, proporționalității, principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, de gravitatea infracțiunii săvârșite - inculpatul a comis o infracțiune gravă conform prevederilor art. 16 Cod penal, de motivele infracțiunii, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost condamnat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, la locul de muncă se caracterizează pozitiv.

5. Împotriva deciziei instanței de apel la 21 august 2018, declară recurs ordinar avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Boțan Anatolie prin care solicită repunerea în termen a recursului, admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a sentinței, cu emiterea unei noi decizii prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea recursului, invocând temeiurile de drept prevăzute de pct. 6), 8) și 12) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii;
- între declarațiile martorilor există divergente;
- instanțele inferioare nu au apreciat declarațiile inculpatului cu referire la provocările permanente din partea părții vătămate îndreptate față de inculpat;
- acuzarea a înaintat o învinuire neclară, elementele calificative și criteriile lipsesc în învinuire.

6. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului, din motiv că lipsesc temeiuri de casare a hotărârii adoptate în cauza penală în privința inculpatului.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 31 mai 2018, inclusiv în prezența inculpatului Boțan Anatolie și a avocatului acestuia Cerga Ion, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 31 mai 2018 (f.d. 147-149), din care rezultă că atât inculpatul Boțan Anatolie, cât și apărătorul acestuia Cerga Ion au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru 28 iunie 2018, însă din motive necunoscute nu s-au prezentat.

Potrivit art. 231 alin. (1) Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. Alin. (2) prevede că la calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. Alin. (3) prevede că la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 29 iunie 2018 și se epuizează la 30 iulie 2018 (inclusiv), însă recursul ordinar a fost declarat de către avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Boțan Anatolie, la data de 21 august 2018, înregistrat la Curtea Supremă de Justiție cu numărul de intrare 01-2703/18 (f.d. 185).

Din cele expuse supra, instanța de recurs conchide, că recursul ordinar declarat de avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Boțan Anatolie este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală, iar în susținerea solicitării privind repunerea recursului în termen nu a invocat careva argumente justificative.

Potrivit prevederilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens, art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal, constatând încălcarea de către recurent a prevederilor art. 422 Cod de procedură penală a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat de către avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Boțan Anatolie, din motiv că este depus peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Cerga Ion în numele inculpatului Boțan Anatolie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2018, în cauza penală în privința lui **Boțan Anatolie XXXXX**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **21 decembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor